



SLUTRAPPORT

Uppföljning av Nackas särskilda satsning på tidiga insatser 2013-2014

2014-10-03

Pia McAleenan, Tove Löfgren

KFKS 2013/137-012

Sammanfattning

Inför år 2013 avsatte kommunfullmäktige 3 miljoner kronor till kommunstyrelsen för tidiga insatser. Kommunfullmäktiges syfte med denna satsning var att göra riktade och tillfälliga satsningar under året som skulle inspirera och stimulera. Kommunstyrelsen beslutade om fyra satsningar för tidiga och tydliga insatser under 2013. Dessa var:

- Tydlig och lättillgänglig information
- Stimulans för goda exempel och goda idéer
- Samlad bild av barn och unga i behov av stöd
- Tidiga insatser tidigt i livet

Det har varit flera positiva saker med insatserna. Det har funnits intresse för att lära mer, föreläsningarna har varit välbesökta och populära. Det har också upplevts positivt av deltagarna att satsningen gällt små barn i förskoleåldern. Dessutom har det upplevts positivt att det är en gemensam satsning av kommunen och inte av respektive produktion. Även att samarbeta över verksamhetsgränserna i projektgrupperna har upplevts positivt.

Det har i vissa delar varit kort om tid att genomföra alla fyra delar av tidiga insatser. Arbetet med att ta fram indikatorer är viktigt men visat sig vara svårt. Det arbetet behöver fördjupas och diskussion kring hur detta kan följas upp kontinuerligt behöver fortsatt diskuteras.

Sammanlagt har ca 500 000 kr använts. Det är tydligt att mycket arbete gjorts med befintliga resurser vilket möjliggjort att inte mer pengar behövt användas. Satsningen har gett fokus på en viktig fråga. Även om de riktades pengarna inte användes till fullo utan det mesta skedde med interna resurser satte det ändå igång ett arbete som annars kanske inte prioriterats. Att arbeta på tvären med frågor som flera processer är inbegripna i men ingen ansvarar helt för, gör att det inte omedelbart är enkelt att använda tillfälliga medel. Mer långsiktighet i planeringen samt mer förankring och samverkan i alla inblandade processer i hade enligt denna utvärdering gjort att mer av de avsatta medlen använts och kommit ännu fler till godo.

Detta var en kortsiktig satsning. För att följa upp och kunna se effekter krävs mer än bara tillfällig insatser. Föreläsningarna och de andra insatserna kan vara en start på samverkan. Men det krävs mer än så för att det ska bli ett verkligt samarbete mellan olika verksamheter exempelvis skola, förskola och socialtjänst. Det behövs långsiktighet och samverkan över verksamheter för att få fokus på barnens bästa.

Nacka kommun
Tove Löfgren & Pia McAleenan

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar.....	4
2	Rapportens syfte.....	4
2.1	Avgränsning.....	5
3	Genomförande av fyra tidiga insatser 2013	5
3.1	Tydlig och lättillgänglig information	6
3.2	Samlad bild av barn och unga i behov av stöd Insatsens syfte.	7
3.3	Stimulans för goda exempel och goda idéer.....	8
3.4	Tidiga insatser tidigt i livet –kompetensutveckling.....	10
4	Kostnader.....	11
5	Uppföljning andra tidiga insatser.....	12
6	Erfarenheter & sammanfattande analys.....	13
6.1	Erfarenheter.....	13
6.2	Fortsatt arbete med indikatorer	13
6.3	Pengar är inte allt.....	13
6.4	Långsiktigt arbete kräver samverkan.....	14
7	Bilagor	15
7.1	Motivering till utdelning av stimulansbidrag.....	16
7.2	Statistiken – framtagna indikatorer.....	15
7.3	Uppföljning stimulansbidrag.....	17

I Bakgrund och förutsättningar

Inför år 2013 avsatte kommunfullmäktige 3 miljoner kronor till kommunstyrelsen för tidiga insatser. Tidiga insatser är exempel på främjande och universella insatser som syftar till att stärka eller bibehålla psykisk hälsa för alla barn. Det kan också vara arbetssätt med förebyggande insatser riktade till barn som på något sätt har en ökad risk för framtida ohälsa. Kommunfullmäktiges syfte med denna satsning var att göra riktade och tillfälliga satsningar under året som skulle inspirera och stimulera.

Kommunstyrelsen beslutade 22 april, § 109 att *genomföra följande fyra insatser för barn och unga under 2013, enligt stadsledningskontorets förslag:*

- *Stimulans för goda exempel och goda idéer*
- *Tydlig och lättillgänglig information*
- *Samlad bild av barn och unga i behov av stöd*
- *Tidiga insatser tidigt i livet*

Kommunstyrelsen överlämnar förslagen i övrigt i slutrapporten "Tidiga insatser" daterad 8 februari 2013 till ansvariga nämnder.

Kommunstyrelsen beslutar att uppföljning av de fyra insatserna samt övriga åtgärder för tidiga insatser ska ske under våren 2014.

Tidiga insatser har haft två delar, del två har varit de ovan beskrivna fyra insatserna under 2013. Del ett har pågått under 2010-2012, då i form av ett projekt med fokus på tidiga insatser för barn och ungdomar.¹ Projektets uppdrag var framför allt att kartlägga problem och föreslå samt initiera lämpliga åtgärder. Syftet var att skapa goda förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling inom området. Projektet gav rekommendationer för fortsatt arbete. Dessa rekommendationer överlämnades till ansvariga nämnder enligt beslutet ovan.

2 Rapportens syfte

Rapporten är en uppföljning av vad som skett inom den särskilda satsningen med 3 mkr på tidiga insatser under 2013.

Rapporten ska:

- Beskriva vad som gjorts inom den särskilda satsningen tidiga insatser 3 mkr, dvs de fyra insatser som beslutades.
- Redogörelse för kostnadernas fördelning.
- Beskriva lärdomar av processen.
- Följa upp de föreslagna insatserna från tidigare projektgruppen.

¹ Se Slutrapport 2013-02-08

2.1 Avgränsning

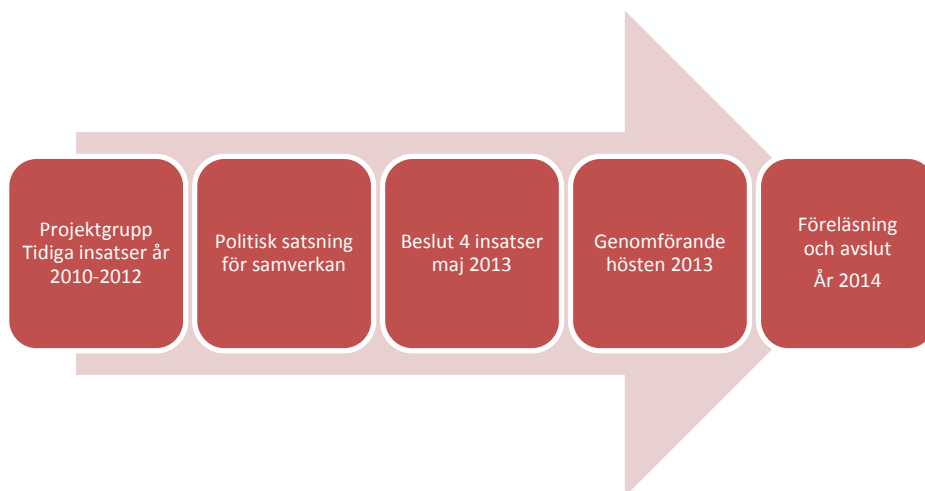
Rapporten ger inga svar på effekter av de genomförda insatserna.

3 Genomförande av fyra tidiga insatser 2013

Under projektet 2010-2012, som föregick denna satsning under 2013, fanns en styrgrupp med representanter från såväl sociala tjänster samt skola både från huvudmannasidan och från produktionen. Därutöver har även stadsdirektören och administrativa direktören varit en del av styrgruppen. Denna styrgrupp fungerade även som styrgrupp under 2013-års satsning på tidiga insatser.

Kommunstyrelsen beslutade att genomföra fyra insatser under 2013. Ingen fördelning av medel ingick i beslutet. Avgörande för insatserna var att de låg inom ramen för kommunstyrelsens uppdrag, var genomförbara under 2013 och att de var av tillfällig och stimulerande karaktär. Det löpande arbetet och ansvaret för tidiga insatser ligger kvar på ansvariga nämnder.

Bild 1 Processen med Tidiga insatser



De fyra insatserna genomfördes av olika projektgrupper. Två projektgrupper var i samverkan mellan bland annat skola och socialtjänst.²

Insatserna genomfördes i första hand under hösten 2013, men fick i vissa delar förlängning även under 2014. Styrgruppen beslutade efter första omgången av

² Representanter i respektive projektgrupp

Kompetensutveckling/Föreläsningsserien: Susanne Arvidsson, Beatrice Jacobsson, Ann Sundman Brott, Weronica Jahnforsh

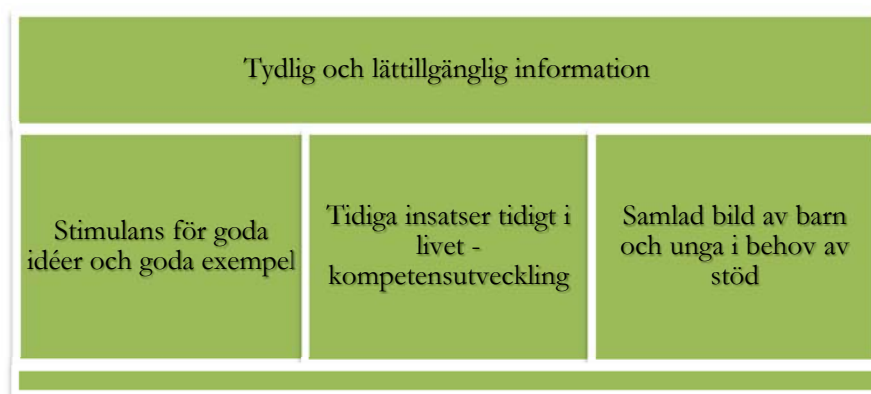
Statistikgruppen: Nina Hammgren, Beatrice Jacobsson, Carina Legerius, Katrin Petersson

Information: Kerstin Trygg,

Stimulansbidrag: Pia McAleenan, Tove Löfgren

stimulansbidrag att ytterligare en omgång skulle genomföras med slutdatum 31 januari 2014. Även kompetensutvecklingen i form av föreläsningsserien fick en förlängning under maj till september 2014.

Bild 2 De fyra beslutade insatserna



3.1 Tydlig och lättillgänglig information

3.1.1 Insatsens syfte

Alla medarbetare och medborgare ska veta vart man ska vända sig när man behöver stöd. Mycket kompetens finns bland professionella som arbetar med barn och hjälp och stöd finns att få. Men information om var man kan vända sig eller var man kan ta del av information utmålades i beslutsunderlaget som ett utvecklingsområde. Informationen behövs göras mer tillgänglig och samordnad. Inte minst behövs informationen göras tillgänglig på ett enkelt sätt för medborgare.

3.1.2 Genomförande

Informationen togs fram och presenterades i samband med Psynkprojektet. Psynkprojektet drivs av Sveriges kommuner och landsting och har till uppgift att synkronisera information om barn och ungdomars psykiska hälsa. Informationen är framtagen av en projektgrupp med kommunikatör och verksamhetsutvecklare inom socialtjänsten. Även Ungt inflytandepiloter har deltagit för att förbättra informationen. Basinformationen är klar men det kan bli justeringar i hur den presenteras och språkliga ändringar. Eventuellt kommer flyers att tryckas upp som exempelvis polarna, vårdcentralerna med flera kan distribuera.

3.1.3 Analys

Det är inte tydligt hur väl Psynk som projekt och tidiga insatser kan och bör vara en gemensam satsning. Psynk vänder sig till äldre ungdomar 13-25 år och direkt till individ. Psynk är inte en portal för medarbetare. Informationen här kan alltså anses vara ett bra komplement men utifrån tidiga insatser kan det också behövas

en satsning på intranätet för medarbetare och på nacka.se för åldersgruppen barn upp till 13 år. Det kan också behövas separata sidor för föreläsningar och stimulansbidrag som inte är kopplade till psynk. Detta är en viktig synpunkt för den framtida webblösning som nu håller på att växa fram i Nacka och ett fortsatt utvecklingsområde.

3.2 Samlad bild av barn och unga i behov av stöd Insatsens syfte

3.2.1 Insatsens syfte

I kommunstyrelsens beslut fanns en satsning för att få en samlad bild av antalet barn och unga i behov av stöd. Den samlade bilden skulle dessutom helst gå att följa över tid för att på ett tidigt sätt kunna ana trender och därmed sätta in rätt insatser. Ett första steg i detta arbete föreslogs bli att ta fram gemensamma mått, nyckeltal och mätmetoder för att mäta i respektive verksamhet. Underlag där flera riskfaktorer och aktörer sammanföll kunde då utgöra underlag för fortsatta prioriteringar och insatser.

3.2.2 Genomförande

Denna satsning har varit uppdelad i två. Den ena har varit att ta fram indikatorer. Den andra delen har varit att samla all tillgänglig statistik. En projektgrupp har arbetat med dessa båda delar. Ett problem som projektgruppen stött på är att det är förbjudet enligt lag att samköra register mellan myndigheter. Det går inte att t ex samköra de som inte klarat behörighet i år 9 med socialtjänstens register. Det går därför inte att få fram antal ”verkliga huvuden” såsom satsningen syftade till. Det försvårar också att få fram vilka insatser som behövs och när, vilket var syftet för att hitta samverkan för ungdomar med behov av flera instanser.

3.2.3 Analys

I och med att det inte går att samköra register går det inte att identifiera vilka barn och ungdomar som behöver tidiga insatser. Statistiken är framför allt verksamhetsstatistik, vilket innebär att det visar de individer som redan är inne i BUP eller Socialtjänsten. Det kan därmed vara svårt att koppla till förebyggande och direkta insatser för enskilda individer. Att verksamheterna ombeds att ta fram denna typ av statistik kan dock hjälpa dem se indikationer på utsatta situationer lite tidigare. Statistiken kan, om den används rätt, snarare vara en hjälp för satsningar på det breda och främjande arbetet.

En fråga som återstår är vem som är mottagare av statistiken och hur den kommer användas framöver. De mått som nu är framtagna hjälper till att se trender och samlad statistik från skolan, socialtjänst, VSS, BUP, BVC, familjerådgivning och ungdomsstatistik. Vem och var analysen ska efterfrågas och sammanställas återstår att lösa. I bilaga 7.21 redovisas de indikatorer som tagits fram på första och andra linjens nivå.

Statistiken i sin helhet kan nu ses som ett underlag som ger kommunen och andra aktörer möjlighet att följa upp och jobba systematiskt samt se trender över tid. För att detta ska kunna komma till verksamhetsnytta krävs dock ett fortsatt strukturerat arbete med att årligen ta fram uppgifterna men också reflektera kring vad den samlade bilden säger och hur verksamheten kan utvecklas för att möta barnens behov av så tidiga insatser som möjligt. Det är av allra största vikt att de olika verksamheterna som är aktuella fördjupar sig och arbetar vidare med materialet i samverkan för att man ska kunna dra slutsatser av statistiken och veta vad som behöver förändras eller utvecklas. Ett annat sätt att använda statistiken skulle kunna vara att en fördjupande studie görs av respektive verksamhet där personer som syns i deras statistik intervjuas kring vad de önskat sig för hjälp långt tidigare.

3.3 Stimulans för goda exempel och goda idéer

3.3.1 Insatsens syfte

För att lyfta och stödja goda exempel och även stödja goda idéer avsattes medel till stimulansbidrag. Stimulansbidraget hade två syften, dels premiera och ge stöd till fortsatt arbete till de som kan uppvisa goda exempel dels ge stöd till de verksamheter med en god idé man ville förverkliga. Kriterier för att få stimulansbidraget var att de skulle ha barnen i fokus samt inspirera och stimulera, gärna genom samverkan. Syftet i beslutet var sedan att de goda exemplen skulle beskrivas och presenteras på ett inspirerande sätt för andra verksamheter. Det görs idag mycket för barn men vi behöver bli bättre på att fånga upp det och sprida mellan olika verksamheter som alla jobbar med barn ur olika perspektiv. Stimulansbidraget syftade till att vara en stimulans, inte finansiering av idéer. Stimulansbidraget skulle dessutom premiera sådant som sker i vardagen närmast barnen. Ett delsyfte med satsningen var att den skulle kunna leda till goda samtal med personer som jobbar med samma målgrupp barn i olika verksamheter.

3.3.2 Genomförande

Två omgångar av stimulansbidrag har utlysts. Den första omgången avslutades 15 september 2013 och den andra avslutades 31 januari 2014. Informationen om möjlighet att söka bidrag spreds till förskolor och skolor upp till årskurs 3, såväl kommunala som fristående, även andra aktörer fick denna information.³

³ Öppna förskolan (inkl Boo församlings öppna förskola) Barn- och elevhälsan, familjecentraler, Älta Fiskis Habiliteringscenter, Nacka barnläkarmottagningen, MVC/barnmorskemottagning (Nacka, Nacka forum, Boo, Saltis, Älta mamma mia) BVC, (Älta, Fiskis, Forum, Sickla, Boo, Saltis) BUP VSS, Socialtjänst, Föreningar, Rädda barnen, Boo Folkets Hus, Fisksätra Folkets Hus, Tjejverkstan. F.k. till politiker och nätverk

Urvalskriterier

1. Inspirerande och stimulerande
2. Tydlig målgrupp och målbild
3. Tydligt barn & familjefokus
4. Samverkan både internt och externt
5. Vilket resultat har det

Målgrupp

- Verksamheter som arbetar med barn och familjer, såväl kommunala som andra aktörer.
- Insats som riktar sig till barn 0-9 år

I första omgången premierades följande:

50 000 kr gick till:

- Boo folket hus – Fritidsverksamhet för barn, 7-9 år på helger.
- Barn och elevhälsan – Identitet, kommunikation och rörelse för barn med hörselnedsättning.
- Boogårdsskola – Ett projekt med tre delar; lästräning, coachning och matematik.

25 000 kr gick till:

- Kummelnäs förskola – Skapa lust till berättande genom saga.
- Björknäs skola – Hundassisterad pedagogik.
- Fisksätra bibliotek – Berättelser på flera språk.
- Orminge bibliotek – Inspirera och stödja föräldrar till barn i förskolan med språknedsättning.
- Älta skola – God läsutveckling.
- Förskolan Kul – Rytmask rörelseträning.

I andra omgången premierades följande tre verksamheter:

40 000 kr gick till:

- Ektorps skolenhet - TAKK teckenkommunikation
- Verksamheten Svenska med baby. Samarbete kommer ske med lokala aktörer i Nacka och Fisksätra; Fisksätra bibliotek, Folkets hus och Familjecentralen.
- Valfärd Skola Barn och Elevhälsan – projekt Anknytning i förskolan

För motivering till premieringen se bilaga 7.2

Med Svenska med baby öppnar sig massor av möjligheter! Det är jätteroligt för mig att andra vill lära sig från mina erfarenheter från Uzbekistan och vi lär oss massor av saker av varandra. ... Jag har ett väldigt litet socialt nätverk och det blir lätt en ond spiral när jag inte pratar Svenska. Jag har mycket lättare att lära mig här, genom att prata med andra, än att lära mig själv och från böcker.

Ziyoda med Zarina sex månader

Citatet kommer från en av deltagarna på svenska med baby, ett av de projekt som fått stimulansmedel.

3.3.3 Analys

Två genomförda utlysningar och ett 20-tal idéer som nu kan spridas är ett resultat av satsningen. En sammanställning av hur de olika projekten sett ut och använt stimulansmedlen finns i bilaga 2. Det är tydligt att verksamheterna genomfört sina idéer och att arbetet stimulerat de egna organisationerna till mer av ett gemensamt fokus på främjande arbete. En majoritet av de som fått stimulansmedel kommer också att fortsätta det nu påbörjade arbetet. Nästa steg borde vara att idéerna utvärderas samt dokumenteras för spridning till andra. I bilaga 7.3 finns en sammanfattande uppföljning av de stimulansmedlen.

3.4 Tidiga insatser tidigt i livet – kompetensutveckling

3.4.1 Insatsens syfte

Syftet med satsningen var att ge medarbetare verktyg och kunskap för att arbeta förebyggande och främjande. Satsningen handlade om att tolka tidiga och svaga signaler. Denna föreslagna insats kan ses som en främjande åtgärd med fokus på de minsta barn och där barnet inte behöver uppvisa ett riskbeteende. Aktiviteten innebär att stödja de som redan har ansvar för de minsta barnen genom kompetensutveckling av medarbetare i förskolor och andra som möter barn upp till årskurs 3. Kompetensutvecklingen har fokuserat på att lära av varandra och av aktörer såsom elevhälsa och familjeverksamheten.

3.4.2 Genomförande

Första omgången med tre föreläsningar genomfördes oktober-december 2013. Eftersom intresset var så stort och föreläsningarna fick så bra omdöme beslutade styrgruppen att ytterligare en omgång med tre föreläsningar skulle genomföras under 2014.

De tre föreläsningarna under 2013 var:

- 2 oktober ”Upptäcka och identifiera”. Föreläsare: Ewa Westin, Eva-Christina Bergander, Margareta Öhman och Ylva Andersson
- 22 november ”Samverkan med föräldrar - det professionella samtalet”. Föreläsare: Siv Sagerberg
- 3 december ”Metoder och verktyg”. Föreläsare: Ylva Andersson, Leif Strandberg

Föreläsningarna genomfördes som sex halvdagsföreläsningar. Samma pass genomfördes under förmiddag och eftermiddag. Antal deltagare har varit mellan 125-150 per dag. Till största delen var deltagare förskolepersonal ca 80 %, men

även deltagare från BVC, kyrkan, familjecentralen, vissa skolor. Endast ett fåtal från socialtjänsten kunde delta.

Deltagarna vid föreläsningarna har gett alla föreläsare väldigt goda omdömen. I stort sett alla deltagare kan rekommendera en kollega att gå på seminariet.

Vid föreläsningarna 2014 kommer de verksamheter som fått stimulansbidrag få tillfälle att berätta om sitt arbete. Föreläsningarna äger rum för och eftermiddag 13 maj, 26 augusti samt 19 september 2014. Tre av sex föreläsare som deltog under hösten kommer med även vid dessa tillfällen Ylva Andersson, Margareta Öhman och Leif Strandberg.

Länk till föreläsningssida på [nacka.se](http://www.nacka.se)

http://www.nacka.se/web/familj/Sidor/Program_forelasningsserie.aspx

3.4.3 Analys

Detta har varit en mycket uppskattad satsning som fått goda utvärderingsresultat av de som deltagit. För att ytterligare förbättra en liknande satsning i framtiden behöver programpunkterna/föreläsningarna i ännu högre grad utformas så att de blir intressanta för flera yrkesgrupper. Denna insats har liksom övriga kunna lösas på ett bra sätt med många interna resurser som varit mycket uppskattade. Detta kan ses som hållbart då andra medarbetare får upp ögonen för både ämnet som sådant men också den kompetens som finns i stadshuset och som går att använda även i andra sammanhang.

4 Kostnader

Delprojekt	Kostnad
Tydlig och lättillgänglig information	
Samlad statistik	39 000
Stimulansbidrag	452 000
Föreläsningar	67 000
Totalt	558 000

Av de avsatta 3 miljoner kronorna har 558 000 kr använts. Arbetet har i stor utsträckning gjorts av befintlig personal i ordinarie arbete. Dessa interna resurser har därmed inte belastat de avsatta medlen för tidiga insatser. På detta sätt har satsningen kunnat vara mycket kostnadseffektiv. Syftet med styrgruppens beslut har inte varit att spendera pengar utan att genomföra insatser som är hållbara. Exempelvis har stimulansbidraget inte varit ett finansieringsbidrag utan en stimulans till goda idéer. På så sätt är verksamheterna ägare till idén och det kan ge en hållbar verksamhet även fortsättningsvis. Interna resurser har igenom satsningen identifierats och kan med rätt styrning fortsätta göra en skillnad för barn och unga ur ett främjande och förebyggande perspektiv inom ramen för sina

egna verksamheter men också än mer effektivt i gemensam samverkan. Då behövs att de får ett fortsatt uppdrag ifrån politiken att detta arbete ska prioriteras.

5 Uppföljning andra tidiga insatser

Projektet Tidiga insatser som föregick denna satsning pågick 2010-2012 och förde i sin slutrapport fram några förslag på fortsatt arbete. I samband med att kommunstyrelsen beslutade om genomförandet av de fyra ovan presenterade tidiga insatserna, överlämnades projektets rekommendationer till ansvariga nämnder. Några var formulerade som rekommendationer från projektgruppen andra var presentation av ytterligare förslag som framkommit. Här nedan redogörs för projektgruppens förslag och vad som gjorts med dessa.

- **Gemensamma mål UBN och SÄN**
Ett arbete påbörjat och ett mål är lika så här långt bara lite olika formulerat.
- **Samordningsgrupp för tidiga insatser**
Projektgruppen träffas informellt men uppdrag saknas. Samordning och utvecklingsenheten har i viss mån fungerat sammankallande för styrgruppen men denna uppgift kan behöva formaliseras om arbetet ska fortsätta.
- **Multikompetent team**
Här har utbildningsenheten påbörjat ett arbete kring skolpliktsrutin som kan ses som ett första steg mot ett multikompetent team.
- **Föra barnen på tal**
Pågår inom socialtjänsten.

Övriga förslag presenterade i rapporten var bland annat resurser i förskolorna där flera saker är på gång och som varit en tydlig inriktning på seminarieatsning och stimulansbidrag. Projektet E12 lever kvar, nu som utvidgat uppdrag och kallas våra viktiga barn och permanentats. Ett övrigt förslag projektgruppen lade fram var just en samlad statistik och detta har nu tagits fram under denna satsning. Andra förslag har inte genomförts, t ex en befattning inom det förebyggande arbetet och vidgat uppdrag till Ältapolarna.

Utöver förslagen som presenterats i rapporten har det skett flera aktiviteter i linje med tidiga insatser. För att nämna några har samverkan mellan elevhälsan, socialtjänst och skola utvecklats, BUS⁴-samverkan har satt igång, särskilda undervisningsgrupper i Björknäs och Alphyddan pågår och socialtjänsten har tagit beslut om inriktning för fortsatt förebyggande arbete. Utbildningsnämnden

och social och äldreomsorgen har haft utbyten på temat under året. Vad man kan se är att projektgruppens förslag i stor utsträckning faktiskt tagits omhand i verksamheten. Även här utan särskilda pengar avsatta eller resurser som samordnat. Ett arbete är med andra ord startat. Om arbetet ska fortsätta är det viktigt att beslutsfattare fortsätter att efterfråga resultat och vid behov tillsätta resurser för att arbetet kan fortgå och fördjupas fortsättningsvis.

6 Erfarenheter & sammanfattande analys

6.1 Erfarenheter

Det har varit flera positiva saker i projektet. Det har funnits intresse för att lära mer, föreläsningarna har varit välbesökta och populära. Det har också upplevts positivt av deltagarna att satsningen gällt små barn i förskoleåldern. Det menar flera av åhörarna vid föreläsningarna och de som sökt stimulansbidrag, har saknats tidigare. Dessutom har det upplevts positivt att det är en gemensam satsning av kommunen och inte av respektive produktion. Även att samarbeta över verksamhetsgränserna i projektgrupperna har upplevts positivt.

Det har i vissa delar varit kort om tid att genomföra alla fyra delar av tidiga insatser. Beslutet av kommunstyrelsen togs strax innan sommaren 2013 och arbetet skulle vara slutfört redan vid nyår. Styrgruppen beslutade sedan att både stimulansbidraget och föreläsningarna skulle genomföras ytterligare en omgång.

6.2 Fortsatt arbete med indikatorer

Arbetet med att ta fram indikatorer är viktigt men visat sig vara svårt. Det arbetet behöver fördjupas och diskussion kring hur detta kan följas upp kontinuerligt behöver fortsatt diskuteras. Det kanske inte går att hitta eller en eller två relevanta indikatorer men organisationen kanske istället måste fokusera på att utifrån ett antal relevanta av de som nu tagits fram förändra arbetssätten kring hur vi arbetar med dessa. Ett förslag är då att någon gång per år samlas och diskutera trender och utmaningar kan vara ett sätt. Att fortsätta följa denna fråga är viktig.

6.3 Pengar är inte allt

Satsningen som kommunstyrelsen gjorde gav fokus på en viktig fråga. Även om de riktades pengarna inte användes till fullo utan det mesta skedde med interna resurser satte det ändå igång ett arbete som annars kanske inte prioriterats. Den projektgrupp som arbetade med tidiga insatser innan den särskilda satsningen listade ett antal viktiga områden att arbeta vidare med. Det blir även i här uppenbart att mycket arbete sker utan att det varken satsas så mycket pengar eller speciell funktion för att samordna.

6.4 Långsiktigt arbete kräver samverkan

Satsningen på tidiga insatser var en tillfällig insats. För att få till ett långsiktigt hållbart arbete behöver man grunda med varför man gör en satsning. För att följa upp och kunna se effekter krävs mer än bara tillfällig insatser. Föreläsningarna och de andra insatserna kan vara en start på samverkan. Men det krävs mer än så för att det ska bli ett verkligt samarbete mellan olika verksamheter exempelvis skola, förskola och socialtjänst. Det finns bland de intervjuade en oro för att organisationen tappar tron på att vilja till främjande arbete finns. Kopplingen till målen, visionen, och de grundläggande värderingarna finns och arbetet bör enligt de intervjuade fortsätta. Det är också viktigt att ta tillvara de erfarenheter och goda idéer från stimulansbidraget som finns.

Projektet tidiga insatser är nu avslutat och arbetet fortsätter i social- respektive utbildningsprocessen. För att underhålla arbetssätt och fokus på denna fråga är det viktigt att arbetet fortsättningsvis följs upp och kontinuerligt utvecklas. Tidiga insatser är ett tvärsektoriellt ansvar som behöver en annan typ av styrning och ledning än de frågor som mer naturligt faller under respektive processägares ansvar. För att inte tappa det nu påbörjade arbetet vore det önskvärt om en eller flera processer tog gemensamt ansvar för att följa upp och driva frågan vidare. Det tvära arbetssätt som nu tillämpats i arbetsgrupperna har uppskattats av de som varit med och kan utgöra ett lärande exempel. Det behövs långsiktighet och samverkan över verksamheter för att få fokus på barnens bästa. Samverkan över gränserna behövs för tidiga insatser och skulle passa ypperligt för att just fortsätta utveckla som en tvär ledningsgruppsfråga.

7 Bilagor

7.1 Statistiken – framtagna indikatorer

7.1.1 Insatser på första linjens nivå

Under denna rubrik har vi samlat indikatorer på så kallade tidiga insatser i öppenvård. I utredningarna bedöms om det finns behov av specialiserade insatser.

Aktör	Indikator
Familjerådgivning	Hur många barn vars föräldrar går i familjerådgivning
Socialtjänsten BoU	Antalet barn som utretts
Familjerådgivning	Antal familjer med barn
Familje- och ungdomsverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal ärenden Råd och stödsamtal
Familje- och ungdomsverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal ärenden Stöd till unga brottsutsatta
Ungdomsverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal ärenden Råd och stöd, 13-20 år
Familjeverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal familjer Råd och stöd, 0-12 år, Familjeverksamheten
BUP	Antalet barn som utreds för neuropsykiatrisk diagnos
Mini-Maria Valfärd samhällsservice	Antal ärenden
Familjecentralen, Valfärd samhällsservice	Antal ärenden Råd och stödsamtal
Ungdomsverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal barn i gruppverksamhet 6-18 år
Familje- och ungdomsverksamheten, Valfärd samhällsservice	Antal barn i gruppverksamhet
Habiliteringscenter	Antalet barn som utreds (psykologutredning)

7.1.2 Insatser på specialiserad nivå

Indikatorerna för insatser på specialiserad nivå anges här nedanför.

Aktör	Indikator
BUP	Antal aktuella barn
BUP	Antal nya barn
Förskola/grundskola/förskoleklass/gymnasieskola	Antalet barn med individresurs
Socialtjänsten BoU	Antalet öppna insatser
Socialtjänsten BoU	Antalet barn som fått öppna insatser
Habiliteringscenter	Antalet barn i behandling
Grundsärskola/gymnasiesärskola	Antalet barn inskrivna
Socialtjänsten BoU	Antalet barn placerade utanför hemmet
BVC	Antal barn som socialtjänst och BVC samarbetar kring
Socialtjänsten BoU	Antalet utredningar som leder till insats

7.2 Motivering till utdelning av stimulansbidrag

Boo folkets hus belönas för arbetet med att erbjuda en meningsfull fritid på helgerna för en grupp barn utanför verksamhetens egentliga fokus, fritidsverksamhet för barn, 7-9 år på helger. Arbetet minskar riskerna för utanförskap.

- Det är väldigt roligt då de här pengarna gör det möjligt för oss att fortsätta jobba med en grupp barn där vi upptäckt ett stort behov, säger Annica och Joakim från Boo folkets hus.

Barn- och elevhälsan

Barn- och elevhälsan belönas för att man tydligt visat på utsattheten hos barn med hörselnedsättning. Genom tillämpning av aktuell forskning kan man med relativt små medel minska denna grupps ofta stora känsla av utanförskap. Identitet, kommunikation och rörelse för barn med hörselnedsättning.

- Jag är glad och stolt över medarbetarna inom pedagog och logopedgruppen som har utvecklat ett nytt pedagogiskt arbetssätt för elever med hörselnedsättning. Det är roligt att barn och elevhälsans verksamhet uppmärksammas på det här sättet, kommentera Ylva Bandmann Holmberg enhetschef barn- och elevhälsan.

Boo Gårds skola

Boo Gårds skola belönas för vidgat perspektiv på vikten av skolans insatser på det sociala området. Skolan arbetar med ett brett angreppssätt för att hitta och stödja elever i behov av extra hjälp samt för att främja alla elevers lust och kreativitet. Ett projekt med tre delar; lästräning, coachning och matematik.

- Vi är stolta att få ta emot detta pris. Det ger en fantastisk möjlighet för oss att kunna satsa på tre av våra särskilda fokuseringsområden kreativ matematik, tidiga insatser för elever som ligger efter i läsförmåga och att coacha elever för att stärka deras självförtroende och motivation, säger Malin, specialpedagog Boo Gårds skola

Välfärd skola, Barn och Elevehälsan, tilldelas 40 000 kr i stimulansbidrag 2014 för sitt projekt - Anknytning i förskolan. Projektet syftar till att arbeta fram ett material om hur förskolor i Nacka på bästa sätt kan väva samman sina rutiner med ny kunskap om anknytning. Forskning har visat att anknytning har stor betydelse för både barn och deras föräldrar.

Verksamheten Svenska med baby som med sin verksamhet bryter isolering och leder till gränslösa möten, tilldelas för sin verksamhet i samarbete med lokala aktörer i Nacka och Fisksätra, 40 000 kr i stimulansbidrag 2014. Verksamheten ger deltagarna stöd i föräldrarollen, bryter utanförskap och förbättrar på detta sätt barnens livschanser.

Ektorps skolenhet tilldelas 40 000 kr i stimulansbidrag 2014 för sitt arbete med TAKK teckenkommunikation och spridandet av denna i resten av Nackas skolor. Genom att använda tecken som kompletterande kommunikation bidrar metoden till en snabbare språkutveckling. En snabbare språkutveckling kan i sin tur leda till minskade konflikter och öka barnens chanser att lyckas i skolan.

7.3 Uppföljning stimulansbidrag

Bidragstagare	Använt stimulansbidrag enligt ansökan	Uppnått förväntat resultat	Fått ytterligare kunskap	Fortsätter arbetet
Ektorps skolenhet	Ja	Ja	Ja	Ja
Boo Gårds skola	Ja	Ja		
Barn och elevhälsan – Identitet m.m.	Ja			
Orminge bibliotek	Ja	Ja	Ja	Ja
Älta Skola	Ja	Ja	Ja	Ja
Svenska med baby	Ja	Ja	Ja	Ja
Barn och elevhälsan - anknytning	Ja		Ja	Ja
Fisksätraskolans bibliotek	Ja	Ja/nej	Ja	Ja

Svar har ej fått från Boo folket hus, Kummelnäs förskola, Björknäs skola, Förskolan Kul, Ektorps skolenhet.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

